

Култура је грађанска савест новог капитализма. Схваћена као скуп уметничких вредности и израза (индивидуалних и колективних), које ствара једно друштво у одређеном историјском контексту, данас се представља грађанима као огромна резонантна емоционална кутија која дозвољава импULSE и контролу над модерним друштвима. Културни феномени - општи догађаји (спектакли за масу), или интимне рефлексije (ново оружје субјективности) – само су недодирљива роба коју дневно размењујемо у јавној или приватној сфери. Простор социјализације (назван заједничким), постаје ригидан бар од Другог светског рата и у напредним земљама, према параметрима који олакшавају или спречавају (већ како се гледа), примену конкретних политика.

Анализирајући стварност кроз ову призму, култура (и према томе и узнемиравајућа машинерија које је ствара), је сцена са својим комплексним декором, где се представља фикција демократске политике. Политички Устав, фундаментални закон организације државе, само је правни одраз културног ткива заједнице. Тако друштво пројектује своје стање, аспирације и потребе, у обавезујућој врховној норми. Само имајући у виду нивое оног што је етички дозвољено (и културног), може да се одреди степен спремности једног друштва за конкретне промене. Студије тржишта и социологија у служби власти, делују као термометар који мери могућности за друштвену инволуцију или еволуцију. Културни развој и лична етика, стопили су се са оним што је модерно.

Упркос привидној различитости, упркос раширеној напредној идеји о мултикултуралности, живимо у лошем времену за било какав израз који не испуњава своју природну функцију кохезије. Индустриска производња догађаја (књиге претворене у best sellers, кинематографска продукција, најављене изложбе, музика која осваја због своје неизбежне присутности, заједничка сензибилност или било која друга активност социо-културне врсте), спречавају манифестације супротне оним прихваћеним од већине. На индивидуалном плану, усвајање страних обележја стила (створених од стране thinks tanks и наметнутих од техничара тржишта), омогућава хармонизацију јавне и приватне приче. Отета од бружоазije још од XIX века и уништена упадом културе маса, имагинација је приватизована. Осећамо исту језу (сличног интензитета), на истој страници и у истој сцени, сањамо исте просторе слободе (митови којима капитализам стално прибегава), и слушамо сличну *музику наших живота*. Наводна демократизација емоција (више људи дели исте), под својим окриљем једнакости скрива деструкцију критичке интелигенције.

Захваљујући том светлуцавом meeting point чудно сличном, наше приватно понашање подржава доминантну јавну тенденцију. Забравити културу (и забаву), да бисмо могли да преживимо, било би једно решење. Али, било би једнако побећи од "ја" и одбацити значај имагинације (наметнуте), у часу када се испитује свет. То је питање које је од проналаска преувеличане субјективности, декартовског cogito ergo sum, јако комплексно. Има много замки, а концептуална одбрана наспрам свакодневне инвазије, јесте слаба.

Пошто је превазиђена прва фаза меркантилизације (било је неопходно створити инструменте са софистицирану и масовну потрошњу све веће и образованије популације), данас се индустрија представља без маске као произвођач и преносилац културних осећања, сталних и ефемерних истовремено. Произведени материјал, прешао је у другу сферу, где је настало узбуђење његов главни циљ.

У тој осећајној атмосфери без структуре, владају вредности над идејама. Барак Обама (предводник савремености и расне мешавине), у главној је улози наративног модела, док се Саркози и Родригес Сапатеро, појављују на листи као неустрашиви аспиранти. Забава, централни елемент разоноде, прихваћена је као образац промене у социјалним структурама у сталној мутацији. Динамичним социјалним мрежама, полиедричном погледу, нормализацији преступништва, номадству low cost и конзумистичкој размени субјективности (дајући предност *осећајној* интерпретацији наспрам суда аргумената), неопходна је стална промена декора. Досада (јер опада гледаност), синоним је за смрт. Брзина којом се мењају настале мреже и егзибиционизам којим се хвале blogs и остали индивидуалистички изрази, изазвали су поништавање граница које су раздвајале (пре убрзања из осамдесетих година прошлог века), културу елита (хегемонистички глас), од културе маса (подчињени глас). Више нису потребне подцењене категорије (класе). У једној бескрајној стварности, без историје, препуној непознатих психолошких последица, истицање засновано на прееминенцији квалитета, сада је бескорисно. Симболични културни капитал, некадашња веза уније *intelig entzie*, нестало је са тржишта.

Медијска демократија, "демократија површине", која се јавља сваке четири године, мења се без престанка. У својој метаморфози губи просторе веродостојности (фикција и стварност се мешају), све док не достигне максимално дозвољени ниво, глобализацију реалне и моралне мизерије. На пример, подсетимо се да су рецитали тројице тенора били замишљени са циљем да „популаризују“ оперу, смрт Дијане од Велса је изазвала светску жалост, данашњи председник Француске је објавио своју љубав дозволивши да буде фотографисан на једној нереалној територији - у Дизниленду...

Ћутане капитализма у култури

Пише: Мануел Фернандес Куеста
субота, 17 април 2010 17:25

Да оставимо по страни личне квалитете, свака од поменутих особа (личност нестаје под пројекцијом лика), у неком тренутку свог performance, играла је исту улогу.

Политичка сцена, затворена у одређене границе културом и њеним изразима, под притиском непрекидних предлога новитета, троструким салто морталесом без ризика постала је раскошан (и невероватан), телевизијски плато. Вештачки рај, оригинална покретна сценографија, индиректна светла, утисак топлоте, тренутно уживање створено по мери лидера јавног мњења и замишљено тако да би јавни радници (у независности од свог партијског порекла), играли, већ према околностима, малодраму у чијем тексту нема места изненађењу.

Имагинација има предност над било којим другим квалитетом људског бића. Та артикулисана и подчињена имагинација, регулише кретање информација и спречава појаву алтернативног мишљења. Када човек верује да је оно што осећа и замишља његово лично, неодвојиво од његовог истинског и свесног идентитета, оно друго, као назамисливо, нестаје. Празнина, извор из кога су пили револуционарни историјски процеси, напуњен је буком и megabites; пукотине систем-свет, пукотине у материјалном реду, затворене су провидном силиконом. Тишина (одсуство деловања), не постоји. Самоћа, незамењиви стуб размишљања, супротна је импулсу капитализма културе. У свом делу "Представљање интелектуалца", Едвард Саид се пита какав правац ће имати друштво које изгуби критички смисао. Сада то схватамо.

(Превео из Ел Паис-а Бранислав Ћорђевић)